

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא וענינים תראנה בנים
ובני בנים כשתלי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו';
בני היי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושת'לים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להשית, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושת'לים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושת'לים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ ישר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושת'לים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרומשת במים ולכל נפש השורצת על הארץ להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל. יש לפרש סמיכות הפסוקים, לפי מה שכתב בספר פנים מסבירות לבאר מה שאמרו (פסחים מט:): דעם הארץ אסור לאכול בשר. דהיינו מחמת שבאכילת הבשר מתרבה כח היצר הרע בגופו של אדם, כי הבשר שהוא גוף הבהמי ממשיך על האדם כמה עבירות בדמו וגופו ונפש, ולכן לעם הארץ אסור לאכול בשר, כי בכך יתרבה עליו כח היצר הרע. משא"כ התלמיד חכם שהוא עוסק בתורה, והתורה היא תבלין ליצה"ר, ואין יצה"ר שולט במי שלומד תורה, לכן מותר לו לאכול בשר, עכ"ד. אולם לכאורה עדיין יקשה מדוע באמת הותר לתלמיד חכם לאכול בשר, הלא באכילת הבשר מרבה על עצמו כח היצר, ואף שאכן יש לו את התורה לתבלין, מכל מקום מדוע יכניס את עצמו לספק ולדבר שמצריכו לרפואה ותבלין, דלכאורה יותר עדיף שלא יאכל כלל ולא יהיה לו שום חסרון מחמת הבשר. לכן אחר שהזכיר איהו בהמה ועוף אסורים ואיהו מותרים באכילה, סמך לומר 'להבדיל בין הטמא ובין הטהור', כמתרץ ואומר למה באמת הותר לתלמיד חכם לאכול בשר. על כך מתרץ 'להבדיל בין הטמא' וגו', והיינו משום שהתלמיד חכם חייב להורות הוראות בישראל, ולשמור בעיניו פקחא על כל הדינים המצטרפים, ומבואר בגמרא (ב"ק עב.) דמי שאינו אוכל בשר אין דעתו צלולה, ואכילת הבשר מסייעת לתלמיד חכם ללמוד ולהבין בתורה. והיות שהוא לומד ועוסק בתורה, אדרבה, אכילת הבשר גורמת אצלו להחליש את כח היצר על ידי כח תורתו, ובכך יוכל להבדיל בין הטמא ובין הטהור. (זרע שמשון שיר השירים אות א').

אל תשקצו את נפשותיכם וגו' ולא תטמאו בהם ונטמתם בם. איתא בזוה"ק (ח"ג פח:): בטעם טומאת מת, דישאל מטמאין יותר מעכ"ר, דקברי עכ"ר אינם מטמאין באוהל, ורק קברי ישראל מטמאין באהל, דהיינו משום דגוף של ישראל הוא כלי שהיתה שורה בו נשמה קדושה, ובהסתלק הנשמה, אז חפצים כוחות הטומאה להתדבק בה, אבל גוים בחייהם טמאים, ובמיתתם נסתלקה טומאתם, לכן קברי עכ"ר אינם מטמאין באהל.

וכן הענין בישראל העובר עבירה, כי ידוע דס"ה מצוות לא תעשה הן כנגד שס"ה גידים, ורמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח אברים, ובעברו על אחת מהנה נטמא אותו גיד ואבר, ונסתלקה מהם קדושת הנשמה ששרתה עליהם, כי ידוע שהנשמה יש לה רמ"ח אברים ושס"ה גידים, ומתלבשים ברמ"ח אברים ושס"ה גידים שבגוף, וכאשר חוטא אדם באחד מאבריו וגידיו, מסתלקת קדושת הנשמה, ותיכף שורה עליו הסט"א, כי חפצה לדבק בגוף ישראל ששרתה עליו קדושה, וכדברי הזוה"ק בטומאת מת. משא"כ עכ"ר שלא היתה עליו קדושה מעולם, אין הטומאה שורה עליו כל כך, ולכן אין קברי עכ"ר מטמאין באוהל. וזה מאמר חז"ל 'רשעים בחייהם קרואים מתיים', ולכן אמרו דאסור לאדם להסתכל בדמות אדם רשע, כי על הפנים שורה צלם אלקי, ועל ידי חטאיו נסתלק ממנו צלם האלוקים ושורה עליו סט"א, כי חפצה להדבק בו אחרי שהיה עליו מתחילה צלם אלוקים.

והנה כגון זה מבואר בזוה"ק (דף קפז:): כי אחרי שאין הברכה מצויה בדבר המנוי אלא בדבר הסמוי

מן העין, לכן כאשר ימנו את ישראל ותסתלק הברכה, תשרה הסט"א. ולכאורה למה בישראל דוקא, ובפירוש אמרו חז"ל 'אסור למנות ישראל'. אך להנ"ל מובן, דדוקא ישראל שהם מבורכים בעצמם, לכן בהסתלק הברכה, שורה הסט"א ובא הַדְבָר, משא"כ באומות העולם שאינם מבורכים, לכן אף כשנמנו אין הַדְבָר בא עליהם.

ועל פי זה נראה לבאר הפסוק 'אל תשקצו את נפשותיכם וגו' ולא תטמאו בהם' [דמהו כל הלשון 'אל תשקצו', 'ולא תטמאו בהם'], כי יש שתי טומאות באכילת שרצים, אחת בשרצים גופא, וזה 'אל תשקצו', והשנית ע"י הסתלקות הקדושה בסיבת השרצים שוב תשרה עליו טומאה, וזה 'ולא תטמאו'. (נאות הדשא ח"א עמוד רמב).

לע"נ הר"ר מרדכי ב"ר דוב יוסף שטערנפלד ז"ל יא"צ כ"ד ניסן

ויקחו בני אהרן. בתורת כהנים (פיסקא ב'): ויקחו בני אהרן אף הם בשמחתם, כיון שראו אש חדשה עמדו להוסיף אהבה על אהבה ויקחו אין קיחה אלא שמחה. מה תלמוד לומר 'בני אהרן', שלא חלקו כבוד לאהרן, ע"כ. הענין על פי מה שאמרו בתו"כ (פיסקא כ"ד): כנס משה וכו' עכשיו נמצאו בניך גדולים ממני וממך שבהם הבית נתקדש, כיון ששמע אהרן כך, צידק עליו את הדין ושתק וכו' ולמודים צדיקים שמצדיקים עליהם את הדין, אברהם צידק עליו הדין שנאמר 'זאנכי עפר ואפר, יעקב צידק עליו את הדין שנאמר 'קטונתי מכל החסדים', ע"כ. ואין לו פירוש כלל, דבאהרן שנענש יתכן לשון 'צידק' עליו את הדין, אבל באברהם ויעקב שלא מצינו עונש כלל, יפלא לשון 'צידק' עליו את הדין. ונראה פירושו לפי מה שאמרו (בראשית רבה מט:א): אילו הרגני אמרפל הייתי עפר, ואילו שרפנו נמרוד הייתי אפר. נמצא במה שאמר 'זאנכי עפר ואפר' היה בהסכם אצלו שהיה באמת ראוי להשרף באור כשדים, אף שמסר עצמו על קדושת שם שמים [מ"מ לא חשב שבשביל כך ראוי להינצל]. וכן היה בהסכם אצלו שהיה ראוי להיות נהרג במלחמת המלכים, אף שקנא לשם ה'. וזה שאמרו דאברהם צידק עליו את הדין

תקיעת כף בין החזון יחזקאל ובין רבי אליהו לאפיאן זי"ע

ידידות נפשי היה בין החזון יחזקאל ובין הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, החזון יחזקאל הכירו עוד ברוסיה ואח"כ בלונדון. וכשהגיע החזון יחזקאל לארץ ישראל, התיישב תחילה לכפר חסידים לבית אחותו, ושם נפגש שוב עם רבי אליהו. ובשנים מאוחרות התגוררו שניהם בבית וגן.

מאד הצר להחזון יחזקאל על גורל כמה מילדיו, מכיון דבצוק העתים, שני בניו ירדו מהדרך רח"ל כשאביהם היה בבית אסורים בסיביר, ובהזדמנות שפגש את רעו רבי אליהו, בתוך כדי שיחה ששוחחו על עלמא דקשוט, ופרץ החזון יחזקאל בבכי תמרורים, ואמר: 'מה אענה על כך בבי"ד של מעלה'.

רבי אליהו אמר לו שהוא מבוגר ממנו בשנים, ובדרך הטבע שהוא יסתלק לפניו, וכשיגיע החזון יחזקאל לשיבה של מעלה, יבקש שיקראו את רבי אליהו, והוא יענה במקומו על גורל ילדיו. רבי אליהו ביקש מהחזון יחזקאל שיחזור על שמו הרבה פעמים כדי שיוכר את שמו לבקש שיקראו לו. ואף נתן לו תקיעת כף על כך. החזון יחזקאל העריך מאד את רבי אליהו, ובהליתו, ישב כאוב ושמע את כל ההספדים, ואח"כ אמר להגיר עמרם זקס זצ"ל שעמד לצידו: כתוב בשו"ע שמונת לשבח קצת יותר בהספדים, אבל להמעט משבח הנפטר ודאי אסור, וכאן המעטו בשבחו של רבי אליהו. ראיתי אצל רבי אליהו מה שלא ראיתי אצל אחרים.

לכות נ.ב.ג. להצלה ולפנסה בהרחבה וכל מילי דמיטב

אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בם, כי אני ה' אלהיכם, והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני, ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ, כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים, והייתם קדושים כי קדוש אני. והכפולים רבו, וגם מה ענין יציאת מצרים לשרצים כאשר נתעוררו חז"ל (ב"מ סא:): בזה כן.

אמנם יראה על פי מה שכתבתי לעיל (פסוקים א-ב) כי אחר שהדברים הטמאים הם מתועבים ומטמאים הנפש, לפי שהגוף נתגדל ונתפשט בהם, לכן במידי דאכילה אין הקב"ה מביא תקלה על ידי הצדיקים, כמו שכתבו התוס' (חולין ה: ד"ה צדיקים) ובכמה דוכתי (שבת יב: ד"ה רבי נתן, פסחים קו: ד"ה אישתלי, גיטין ז: ד"ה השתא). והנה כמו שהוא יתברך 'רגלי חסידיו ישמור' שלא יטמאו בדבר טמא אפילו שלא במתכוין, לעומת זה מי שמתמא עצמו במתכוין, אז יקרה לפניו מאכלות אסורות אף שלא במתכוין כדי שיטמא ביותר. לכן אמר **אל תשקצו את נפשותיכם ולא תטמאו** בהם במתכוין, שעל ידי זה ונטמתם בם אף שלא במתכוין.

ואמר בהיות שאם הוא נזהר מן האיסור, הוא יתברך משגיח עליו בהשגחה שלא יתגאל במאכל איסור אף שלא במתכוין, לכן אמר **כי אני ה' אלהיכם** ויש בידי לשמור את נפשותיכם שלא יאונה לצדיק כל און' ודבר תיעוב לפיהם, וזהו על ידי **והתקדשתם** במכוון, אז תשארו **קדושים** אף משגגת אכילת איסור, **ולא תטמאו את נפשותיכם.**

ואמר שאל תתמה אם הדברים האסורין מרחיקים את האדם מהקדושה, אם כן איפוא איך זכו אותן שיצאו ממצרים וזכו למראה השכינה פנים בפנים, הגם כי במצרים לא הוזהרו על מאכלות אסורות ואכלו גם הם שקצים ורמשים כמו שקיטרוגו עליהם בעברם בים ד'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה' (ע' שמו"ר כא:). ולזה תירץ הכתוב, כי מי שהוא קרוב לאדון, הוא גדול יותר, וצריך להשמר מן התיעוב והלכלוך, וכל מלבוש שהוא דק ובהיר ביותר, אז כל כתם ותיעוב ישחיתו. והנה להיות שבמצרים לא נתעלו במעלות, לכן לא הוזק לנפשם מאכל טמא. אבל עכשיו שזכיתם למעלה, וזהו **המעלה אתכם**, שהעלית אתכם בתור המעלה לקרב אתכם לעבודתי **להיות לכם לאלהים**, על כן כל אוכל טמא תתעב נפשכם, ולכך כמו שהשר מזהיר לעבדיו שאל ימצא רבב על בגדיהם שיחיו תמיד בהירים ונקיים, כמו כן **והייתם קדושים כי קדוש אני**, ועבד שר - שר.

בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל. אמר לשון עתיד 'לא אמר 'ובין החיה אשר לא נאכלת', אלא אמר 'אשר לא תאכל'. ירמוז למה שכתבתי לעיל (פסוקים א-ב), דע"י עסק התורה ושמירת מצוותיה יקדשו עצמן שאף מבלעדי כוונה לא יארע להם תקלה, לזה אמר 'ובין החיה אשר לא תאכל' אף בלי כוונה לעבירה, שזו גדרן של צדיקים שאין ה' מביא תקלה על ידן.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

גענעקט "מקח בלייבט מקח"!

gilyonny@gmail.com 732-510-0560

נסיעה לציון של הרה"ק מפלאצק זי"ע נוסעים אנחנו אי"ה בשבוע הבא לפקד הציון של הרה"ק מפלאצק בעל מלא העומר זי"ע לרגל יומא דהילולא ג' אייר להזכיר התומכים והמסייעים להוציא לאור הגליון, ולקיים בזה מה שכתב בצוואתו ח"ל: **"מי שישתדל בהרפסת ספרי אהיה לו למליץ"** גם בדעתנו לפקד הציון של הרה"ק בעל האבני נזר זי"ע, ורה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע להזכיר המסייעים להוציא הגליון

שנאמר 'ואנכי עפר ואפר', והיינו שהצדיק על עצמו דין שמים אם היה נהרג אז, ואמר שרק בחסד ה' נמלט. וכן יעקב אבינו ע"ה אף שהיה כאדם הראשון קודם הקלקול, ולא ידע מרע כלל, והיה ראוי לכל הנסים, מ"מ הצדיק עליו את הדין אם היה נהרג ע"י לבן ועשו, ומה שנמלט אמר שהוא בחסד ה' 'קטונתי מכל החסדים'.

וכן אהרן הכהן אף שכבר נשלם בכל השלימות, כמו שאמרו בתו"כ (פיסקא ז'): וישא אהרן וגו', באותה שעה זכה במתנות כהונה וזכה בנשיאת כפים לו ולדורותיו עד שיחיו המתים, ע"כ. ומתנות כהונה מורה שגופו קדוש, שאוכל מקדשי שמים, והני כהנים שלוחי דרחמנא, שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים. וכן פדיון בכור, דכתיב 'כי לי כל בכור', וכתיב 'ובכור בניך תפדה', והיינו מהש"ת, ונותן הפדיון להכהן שהוא שלוחא דרחמנא. ונשיאת כפים היינו להכניס הקדושה בכל ישראל, כמו שהיה כאן 'ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם', וזכו לראות אש חדשה, ומכל מקום חשב עצמו לחוטא, והצדיק דין שמים עליו, וכמו שאמרו (תו"כ פיסקא כ"ג): אוי לי כך עבירה בידי וביד בני שכן הגעתי. וכן בשמן המשחה אף שעשה משה מפי הגבורה, נרתע אהרן ונפל לאחוריו, ואמר אוי לי שמעלתי בשמן המשחה. אבל הם כיון שזכו לראות אש חדשה וראו שנשלמו, בקשו להוסיף אהבה על אהבה. ולא חשדו עצמן שטועים ושלא נשלמו, ובזה לא חלקו כבוד לאהרן לומר אבינו בודאי טוב ונשלם, ומכל מקום חושד את עצמו לחוטא ומועל וכדומה. וזה העיקר שידע האדם שאין לו כלום אצל בוראו. ואף כשסובר שנשלם בשלימות יחשוד את עצמו פן טעות הוא בידו.

ומסיק בתורת כהנים: דוד צידק עליו את הדין, שנאמר (תהלים לח:ו) 'הבאישו נמקו חבורתי מפני אולתי'. והוא על דרך מה שאמרו (ברכות ה): אם רואה אדם שישורין באין עליו, יפשט במעשיו וכו' לא מצא יתלה בביטול תורה. וזה שנאמר 'מפני אולתי', והיינו בביטול תורה, אף שלא מצא בידו עוון, הצדיק עליו את הדין. וזה העיקר להיות האדם דורש ומבקש תמיד שמא לא יצא ידי חובת נפשו וזה כל האדם, ואל יסמוך על דעתו רק ישאל ותשועה ברוב יועץ, וזה שדרש אחר כך לא נטלו עצה ממש ולא נטלו עצה זה מזה ואע"פ שהיו גדולים ושלמים, וכמו שאמר 'גדולים ממני וממך', מ"מ בזה טעו שסמכו על דעתם ועל קדושתם. ובא להורות שאל יסמוך אדם על תבונתו, ואף כשיודע בנפשו שצדיק גמור הוא יחשוד עצמו תמיד ויבקש דברי תורה ככסף וכמטמונים, וכמו שנאמר 'בקשו פניו תמיד'.

לע"נ הג"ר אברהם לופטביץ ב"ד לייבל מוהל זצ"ל בעל דע אברהם יא"צ כ"ג ניסן

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו וגו' ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא ציהו אותם ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'. ואיתא בגמ' (עירובין סג.) שחטאם של נדב ואביהוא היו שהורו הלכה בפני משה רבן, במה שאמרו דאע"פ שאש יורד מן השמים, מצוה להביא מן ההדיוט. והקשה המהרש"א שם, דמה היה חטאם, הלא מפורש כן בקרא 'ונתנו בני אהרן אש על המזבח' כי מצוה להביא אש מן ההדיוט. [ואין זה נחשב שהורו הלכה כיון דמפורש בקרא].

ונראה לומר על דרך אגדה, דהנה הגם שהכל מהש"ת, כי 'לא לאדם דרכו', ו'מה' יכין צעדו', בכל זה צריך האדם לעשות פעולות הטבע לבחור בדרך שילך. כאשר פירש הכתב סופר ז"ל הפסוק (תהלים לז:כג) 'מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ', דהיינו אף ש'מה' מצעדי גבר כוננו, מכל מקום 'ודרכו יחפץ', היינו שיעשה האדם פעולות בדרך הטבע.

ובזה יש לבאר כוונת הגמרא (סוטה ה.): כל השם אורחותיו בעולם הזה, זוכה ורואה בישועתו של הקב"ה, שנאמר 'ושם דרך אראנו בישע אלהים'.

והכוונה, דמי ששם אורחותיו בעולם הזה, היינו שעושה פעולות בדרך הטבע ועוסק במשא ומתן וכדומה ועושה השתדלות, אז 'אראנו בישע אלהים', דזכה לישועת ה'.

וזה הכוונה דאע"פ שאש יורד מן השמים, מצוה להביא מן ההדיוט, היינו שאע"פ שהאדם מאמין כי הכל הוא מן השמים, מכל מקום מצוה להביא מן ההדיוט, היינו לעשות פעולות

הטבע אשר ה' מבקש, ואז יזכה גם לישועה מאת ה'. אמנם כל זה הוא לסתם בני אדם אשר מתנהגין על פי הטבע, צריך לעשות פעולה והשתדלות. אבל הצדיקים הגדולים אשר בטחונם באמת חזק בה' באופן נעלה ונשגב, הם אכן אינם צריכים לעשות שום פעולות, כי לפי גודל הבטחון שלהם, כן ההשפעה, וכגון רבי שמעון בן יוחאי וכדומה שישב במערה ו"ג שנים ולא הכין לעצמו על המחיה ועל הכלכלה, כי היה בטחונו חזק בה' שלא יעזבוהו.

ובזה אמרו המפרשים פשר דבר בפלוגתת רבי שמעון בן יוחאי וחבריו (ברכות לה:), דרשב"י סבר שאדם צריך לעסוק בתורה תדיר ומלאכתו נעשית על ידי אחרים, ורבי ישמעאל אומר מהפסוק 'אספת דגנך', דדברים ככתבן, הנהג בהם מנהג דרך ארץ. והיינו דרשב"י וחבריו מתוך שחסידיהם הן מלאכתם מתברכת שלא כדרך הטבע, אבל לשאר עם בני ישראל, שולח הקב"ה פרנסתם בדרך הטבע, דיצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב, ויפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, והרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידן, והרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן.

ולפ"ז י"ל כי אע"ג שאמרו דאע"פ שיוורד אש מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, הרומז על ענין זה כי האדם צריך לעשות פעולות בדרך הטבע, אבל נדב ואביהוא הם היו במדרגה גדולה מאד, ועליהם לא נאמר דבר זה, כי הבני עליה צריכים להיות לגמרי סמוכים על ה' בלי השתדלות כלל, ועליהם נאמר 'וסיבינו נשערה מאד', ועל כן נענישו [במה שהביאו אש מן ההדיוט].

ובזה יש לפרש כוונת מדרש פליאה על מה שנאמר אצל יעקב אבינו 'וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירך יעקב', ואיתא במדרש פליאה: 'וירא כי לא יכול לו', מיד נתן עינו בנדב ואביהוא, ויגע בכף ירך יעקב. וצ"ב. ויש לומר, דהנה מצינו אצל יעקב בדבריו אל לבן שאמר 'ויברך ה' אותך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתך', והיינו כי עשה פעולות לקבל הברכה, ושולח ה' ברכה במעשה ידיו.

וזה הכוונה 'וירא כי לא יכול לו', היינו השר של עשו לא מצא שום חטא ביעקב אבינו, מיד נתן עינו בנדב ואביהוא שהם נענישו יען שהביאו מן ההדיוט, אשר באמת לשאר בני אדם אין זה חטא, כי כן ציהו ה' שמחויב האדם לעשות השתדלות ולעשות את שלו, ואחר כך הקב"ה עוזרו ושולח ברכה במעשי ידיו, ועם כל זה נענישו נדב ואביהוא, כי לפי מדרגתם הגדולה היה להם לסמוך לגמרי על ה', ולהם לא נאמרה ענין זה דאע"פ שיוורד אש מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. והכי נמי מצא המלאך פגם זה אצל יעקב אבינו, שלא היה צריך לעשות פעולות שונות, ועל כן 'ויגע בכף ירכו'.

לזכות עי.י.בי.י. להצלחה בכל"ע

קרב אל המזבח. ברש"י: למה אתה בוש לכך נבחרת. כמדומה ששמעתי מאמא"ז ז"ל ע"פ הנאמר בספר יד יוסף (פרשת האזינו ודרוש שני) עה"פ 'ההר חמד אלקים לשבת' (תהלים ס"ח). כלומר, כרמל ובשן שאמרו 'עלי ינתן תורה', והחזיקו עצמן ראויין לכך, על כן אמר ה' 'הרים גבנונים', ודרשו רז"ל (מגילה כט.): גבן או דק בעלי מום. משא"כ 'סיני' שלא בא מפני שאמר 'איני ראוי לכך', על כן בו בחר ה' לשבתו, עכ"ד היד יוסף. וזה דייקי 'לכך' על 'שאתה בוש', 'לכך' דוקא 'נבחרת', עכ"ד אמר"ר ז"ל.

והענין נראה לי, עפ"מ שאמרו (ברכות יב:) כל העובר עבירה ומתבייש בה, מוחלין לו על כל עונותיו, א"כ קל וחומר לאין שיעור העושה מצוה ומתבייש בה, עד כמה שכרו, וכפרתו מגיע. ולכן אמרו (שם סג.): כל תלמיד שכוועס עליו רבו פעם ראשונה וכו' זוכה להבחין בין דיני ממונות לדיני נפשות. וזה שאמרו שם כל המנבל עצמו על דבר תורה סופו להתנשא, 'ואם זמות יד לפה', שאם מניח זמם לפיו ושותק מחמת הבושה, סופו שלא ידע להשיב כשישאלוהו, ויתן את היד לפה, ע"ש. לכן שתוק ותהיה מן הנעלבים ואינן עולבין, כדאמרו (גיטין לו:): הנעלבין ואינן עולבים, שומעין חרפתן ואין משיבין, עושין מאהבה ושמחין ביסורין, עליהן הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'. והנה אהרן נתבייש ברבים בעת חפצו למצוה שהקריב עגל בן בקר לכפר על עון העגל ונתכפר עונו ונעשה מהם זכיות ע"ד הנ"ל,

שבת הבא פרשת תז"מ א' אייר
יומא דהילולא של בעל הלב העברי זי"ע

**אם לא עכשיו – אימתי הזמן
לקיים צוואת בעל הלב העברי זי"ע**

"בקשתי שטוחה שישתדלו להדפיס ספרים שלי, ואני תפילה להשי"ת, צעק לבי אל ה' בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת אקוה כי לא יבושו בי תומכיי!!"

לכן אמר משה 'למה שאתה בוש', דייקי 'לכך נבחרת', דזה גרם בחירתך.

בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד. יש לדייק כפל הלשון 'אקדש' ו'אכבד'. ונראה לי ע"פ מש"כ רש"י כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא ומתעלה ומתקלס, א"כ באלו, כל שכן ברשעים, ע"כ. אבל זה רק אם הדור מאמינים בצדיקים, אז שייך לומר ששמו מתקדש, דנושאים קל וחומר. משא"כ בדור כזה אשר הפכפכים באמונה, אז אדרבה, אם הקב"ה ח"ו עושה דין בצדיקים, אדרבה ח"ו מתחלל שם ה', כי אמרו מה בצע כי הלכו שחוח לעבדי ה'. וזה 'בקרובי אקדש' רק בזמן כזאת אשר 'על פני כל העם אכבד', שהם מאמינים ואדוקים בהש"ת, דלא חשיד קוב"ה לעבד דינא בלא דינא.

וכל השרץ השורץ על הארץ. בגמ' (מנחות כט:): ג' דברים היו קשים לו למשה עד שהראה לו הקב"ה באצבעו ואלו הן מנורה וראש חודש ושרצים. וצ"ב מאי שנא מכל בהמה חיה ועוף שהיה נצרך להראותו שרצים ביותר. ונ"ל לרמז, כי שמירה מן כאלו צריך השגחה פרטיות, כי מעשה מנורה מקשה זהב אחד היה הכרח במעשה אלקי, כי לא יכול מעשה בשר ודם כולו מקשה אחד לכוון כן, וכן נקודת המולד לכוין בראיה עם חשבון העיבור על הנקודה הוא בהשגחה פרטית. ועד"ז לשמור עצמו מן שרצים ברחישה כמעט אי אפשר השמירה מן הזבובים ונמלים, כאשר ראיתי בניסיון כמה פעמים אם לא בהשגחה פרטית, דמטבען בלילתם כהרף עין אם לא מראה כביכול באצבע.

כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים וגו' להבדיל בין הטמא ובין הטהור. כאן מפורש פירוד מרשעים כלפי אלו אשר מתערבים עם הרשעים באומרם כי ע"י כן הם מזכים רבים להשיב את החטאים, וזה להיפך, כי תתאה גבר עליו או על זרעו, ואין אומרים לאדם 'חטא כדי שיזכה חברך'. והמפת יציאת מצרים, כדי שלא ילמדו ממעשיהם, ולא להיפך לגייר גרים, כי אם 'המעלה אתכם מארץ מצרים', עד"ז צריכין אתם 'להבדיל בין הטמא ובין הטהור'.

לע"נ הג"ר יעקב ב"ר יוסף אדנטיין זצ"ל ור"י נייסראיא"צ שביעי של פסח

הנשרפין אפרן מותר והנקברין אפרן אסור. בחילוק בין הנשרפין דאפרן מותר, והנקברין אפרן אסור, כתבו התוס' סוף תמורה, דזה משום דנשרפין נעשית מצותן, ואין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו, משא"כ בנקברין ליכא מצוה מה"ת של קבורה, רק מדרבנן, ולכך אפרן אסור.

והג"ר ענגיל (בית האוצר כלל ר"ב) ביאר באופן אחר, וז"ל: קבורה גם בהיותה מצוה מפורשת, ע"ז לא שייך שתתיר ההנאה מפאת נעשה מצוותן, דהא קבורה איננה מצות ביעור, ורק ענין המצוה שיהיה האיסור קבור וגנוז, וא"כ ענין זאת המצוה הרי אי אפשר שיעשה בשום פעם, שהרי אם קבר האיסור ונתגלה הרי צריך לקבורו שנית וכמובן, וא"כ לא שייך בזה כלל הך ד'נעשה מצוותן'. דרך בשריפה דהמצוה על מעשה השריפה, ומכי שרף ליה חדא זימנא קיים מצותן, שפיר שייך נעשה מצוותן ושפיר נפקע האיסור. משא"כ קבורה הרי אין המצוה מעשה הקבורה כי היכא דנימא דבעשותו מעשה זאת פעם אחת נעשה מצוותן, רק ענין המצוה שיהיה האיסור קבור וגנוז לעולם ולא יהיה מצוי ביד האדם, ובכל עת שיטלנו ממקום שהוא קבור שם ויניחנו במקום שבני אדם מצויין הרי ביטל עשה זאת, וא"כ הרי תמיד מצותו עליו שיהיה קבור וגנוז, ולא שייך בזה ענין נעשה מצותו כלל.

ואין לומר דא"כ ע"פ אם שרף איסור דנקברין דמעשה אי אפשר שימצא עוד, א"כ הא נעשה מצותו, ולישתרי אפרו. דזה אינו, דכיון דעצם המצוה איננה על מעשה האדם פעם אחת כשריפה, ורק היא מצוה נמשכת ותמידית שיהיה הדבר קבור לעולם. ואף אם הוא שת עצה בנפשו לעשות מעשה אשר על ידה יוכרח הדבר להיות בלתי מצוי לעולם ולא יצטרך עוד להשגיח על זה והיינו מעשה השריפה, ע"ז הרי בשביל זה לא נשתנה ענין המצוה, ואכתי שפיר גם מצוותו עליו שיהיה קבור, אלא דהוא שת עצה בנפשו שתהיה המצוה מקוימת בהכרח ולא תתבטל, אבל ענין המצוה הרי הוא עדיין עליו ולא שייך נעשה מצותן.

לזכות מנחם נחום בן פרידא צפורה להצלחה בכ"ע

ולהורות את בני ישראל את כל החקים. יש לדקדק למה פרט דוקא 'חוקים', היה לו לפרט כל המצות. ואולי יש לומר דלרבותא נקטיה, דאי כתב 'כל המצות' הו"א דקאי על מצות שכליות דוקא דיש בהם טעם, וכשהיה

בשכרות ושאלוהו הטעם לא יוכל להגיד טעם מושכל, ועל ידי זה יבעט השואל בהמצוה, משא"כ חוקים דאינם אלא כהיותם, ולהגיד המצוה ככתבה יוכל להורות אפילו בשכרות, לכן כתיב דאפילו חוקים אסור להורות, וידענו דשכליות לא כל שכן דאסור.

וישמע משה ויטב בעיניו. וסמך ליה 'את החזיר לא תאכל'. יש לפרש על פי אומרם ז"ל: לא יאמר אדם אי אפשר בבשר חזיר, אלא אפשר ואפשי ומה אעשה שאבי שבשמים גזר עלי. וזהו שאמר 'וישמע משה' אזהרת אכילת הדברים טמאים, וייטב בעיניו, ולא נמאסו לנגד עיניו, אך מונע מאכילתם מחמת ציווי הקב"ה.

לע"נ ר' עקיבא צבי ב"ר אליעזר ברלינו זצ"ל

ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם. אמרו בתורת כהנים: קרבנו של אהרן מכפר יותר מקרבן העם, שקרבן העם אינו מכפר על הכהנים, וקרבנו מכפר על ידו ועל העם. וצ"ב מדוע היה צריך קרבן אהרן לכפר בעד העם, הרי היה להם קרבן לעצמם, דכתיב "ועשה את קרבן העם וכפר בעדם". עוד צ"ב דלקמן אחר מיתת שני בני אהרן, נאמר לאלעזר ואיתמר "ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו, ולא תמותו ועל כל העדה יקצוף", וקשה דמדוע יקצוף על כל העדה אם בני אהרן לא ינהגו כראוי?

אלא כאשר אדם גדול מתעלה, הוא מעלה את כל העם אתו, וכאשר נופל ח"ו, נופל כל העם, ולכן כשהוא חוטא יוצא הקצף על כל העם, ומשום כך גם קרבנו צריך לכפר על כל העם.

ר' מאיר אומר לעולם ילמד אדם את בנו אומנות קלה ונקיה. (קידושין פב.). האדם כשהוא לבוש בבגדים נקיים, הוא מתנהג בדרך כבוד, וכשהוא לבוש תמיד לרגלי אומנותו בגדים מלוכלכים, הוא נוהג זלזול בעצמו. וכן אם אומנותו קלה, אז כשהוא גומר את מלאכתו, אינו עיף ויגע, ויש לו היכולת לעיין בספר. אבל אם אומנותו כבדה, הוא מרגיש אחר עבודתו לילות בכל גופו, והוא שב ממלאכתו חסר אונים והשינה חוטפתו, וכך עוברים עליו כל ימיו ללא תורה וללא לימוד. (חזו"ק קידושין פ"ה ה"ב).

לזכות מנחם נחום בן פרידא צפורה להצלחה בכ"ע

טעם להתפלל מעריב קודם הלילה. איתא בזוהר חדש (דף כ"ג), דמששקעה החמה עד שיראו שני כוכבים, הוא תחילה למשמרה ראשונה, שבאים כת ראשונה של מלאכי השרת וממתינים להם לישראל עד אותה שעה, ואז מתחילים לומר שירה, וננעלים כל השערים מתושבחן של מטה, ואין שערים נפתחים אלא למלאכי השרת האומרים שירה, עכ"ל הזוהר הקדוש. הרי מבואר דמשקיעת החמה עד שיראו שני כוכבים, הוא זמן תפלה אחרונה היינו תפלת מעריב, ואז אחרי שנחשך, המלאכים מתחילין לומר שירה, ואז נסגרים כל השערים המקבלים תשבחות של מטה, ואין השערים נפתחים אלא למלאכי השרת האומרים שירה, וזהו עד חצות הלילה, וכמו שמבואר בזוהר שאחר חצות הקב"ה הולך להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן, שאז נפתחים השערים. ולענ"ד זהו יסוד המנהג של הרבה קהילות מיהודי יוצאי ספרד להתפלל תפילת ערבית מוקדם לפני הלילה, מפני שאחר שיצא שני כוכבים, כבר לא עולה התפילות, כיון שנסגרים השערים בשמים.

ויש להעיר כאן שמרן הב"י (או"ח סימן רל"ה) כתב וז"ל: ומאימתי זמן קריאת שמע של ערבית כדתנן בשעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן והיינו צאת הכוכבים, בריש ברכות (ב). וכתב שם ה"ר יונה (א: ד"ה והא דאמרין) הא דאמרין דמצאת הכוכבים ואילך הוא לילה, דוקא שלשה כוכבים בינוניים, וכדאמרין בסוף פרק במה מדליקין (לה). וכיון שאין הלל בקיאים בין בינוניים לגדולים, צריך ליהרר עד שיראו הקטנים, ואם הוא יום מעונן ימתינ עד שיצא הספק מלבן. ובאהל מועד (דיני ק"ש דרך ג סוף נתיב א) כתוב לענין קריאת שמע משעה שנראים שני כוכבים נקרא לילה, ואיני יודע מנין לו זה, עכ"ל. והנה על הערת מרן הב"י על דברי אהל מועד, יש לי תימה מדברי הזוהר הנ"ל דאיתא שם "מששקעה החמה עד שיראו שני כוכבים", וא"כ מבואר מפורש בזוהר דשני כוכבים הוה לילה, וזהו מקור להאהל מועד שכתב דמשעה שנראה שני כוכבים נקרא לילה, וצ"ע כעת. (שו"ת סי' ל"ח).